

prima instanță: C. Vîrlan
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Craiu, N. Simciuc

nr. 2ra-2212/15

ÎNCHEIERE

07 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dumitru Buga, reprezentat de avocatul Constantin Bria împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015 prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, admis apelul declarat de Dumitru Buga, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 noiembrie 2014 și emisă o nouă hotărârea prin care a fost admisă parțial acțiunea lui Dumitru Buga

constată:

La 13 august 2013, Dumitru Buga, reprezentat de avocatul Constantin Bria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

În motivarea acțiunii a invocat că la 19 februarie 2009, Marcela Jalbă conducând automobilul de model „Renault Megane 323” cu nr. de înmatriculare (RO) B 18 TGB, încălcând Regulamentul circulației rutiere, a ieșit pe banda de sens opus și a tamponat automobilul de model „Mercedes E 220” cu nr. de înmatriculare C UN 125, condus de Dumitru Maros, în care se aflau doi pasageri – el, Dumitru Buga și Veaceslav Glotov. Șoferul Dumitru Varos a decedat la locul accidentului rutier, Veaceslav Glotov a suferit vătămări corporale medii, iar lui - vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Susține că prin sentința Judecătorie Strășeni din 07 mai 2010, a fost recunoscută culpabilă Marcela Jalbă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) CP, admisă acțiunea civilă înaintată de Dumitru Buga privind încasarea din contul Marcelei Jalbă a pagubei materiale în sumă de 82167,79 lei,

cu soluționarea ulterioară a cuantumului despăgubirii necesare în ordinea de procedură civilă.

Menționează că prin aceeași sentință, CA „Omnicasig Vienna Insurance Grup” SA a fost obligată să execute obligațiunile privind despăgubirile de asigurare, conform contractului de asigurare din 14 ianuarie 2009, încheiat cu Marcela Jalbă.

Relatează că sentința în cauză a fost atacată cu apel atât de către Marcela Jalbă, cât și de către el personal și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2010 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Valentin Guțu în interesele inculpatei Marcela Jalbă, admis apelul depus de el ca parte vătămată, a fost casată parțial sentința Judecătoriei Strășeni din 07 mai 2010 în partea laturii civile referitor la Dumitru Buga, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia a fost încasat de la Marcela Jalbă în beneficiul lui Dumitru Buga cheltuielile de judecată în sumă de 15250 lei, în rest, sentința a fost menținută.

Menționează că prin decizia CSJ din 16 februarie 2011 a fost declarat inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Valentin Guțu în interesele condamnatei Marcela Jalbă, iar prin decizia CSJ din 22 iunie 2011 a fost declarat inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Dumitru Buga.

Remarcă că începând cu vara anului 2011, dânsul este în imposibilitate de a primi despăgubirea de asigurare, de a-și recupera prejudiciul material de la BNAA.

Indică că la 17 iunie 2013, a depus cerere pe numele directorului BNAA prin care a solicitat achitarea sumei de 82167,79 lei în calitate de despăgubire de asigurare, iar la 01 iulie 2013, a depus cerere suplimentară pe numele directorului BNAA, unde a anexat copiile documentelor ce confirmă suma solicitată.

Relatează că la 17 iulie 2013, a primit răspunsul BNAA cu nr. 01-1287/13 din 15 iulie 2013, prin care cererea cu privire achitarea despăgubirii de asigurare a fost respinsă, din diferite motive, precum că neprezentarea bonurilor de plată, careva acte eliberate de instituții medicale, bonurile de plată pentru procurarea hainelor, nu reflectă prejudiciul material, precum faptul că termenul de prescripție ar fi fost încălcat, într-un final a fost conchis că nu au fost prezentate acte care ar dovedi cheltuielile suportate de el pentru tratarea leziunilor primite în rezultatul accidentului rutier.

Mai notează că s-a indicat că accidentul rutier s-a produs la 19 februarie 2009, sentința Judecătoriei Strășeni este pronunțată la 07 mai 2010, pretenția este înaintată către BNAA la 17 iunie 2013, astfel termenul de prescripție specificat la art. 267 alin. (1) și art. 280 lit. c) Cod civil a fost încălcat.

Invocă prevederile art. 15 alin. (2) Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile de asigurare se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său; potrivit alin. (4) al art. sus-indicat, la avarierea sau distrugerea de bunuri, despăgubirea de asigurare se acordă pentru bunurile aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cu excepția celor specificate la art. 16, iar pentru bunurile aflate în acel autovehicul, numai

dacă ele nu erau transportate în baza unui raport contractual încheiat cu posesorul sau cu utilizatorul autovehiculului, precum și dacă nu aparțineau posesorului sau utilizatorului răspunzător de accident, iar potrivit art. 19 alin. (1) lit. a), după ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat să deschidă dosar de daune, lit. f) - să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege, potrivit alin. (2) al art. sus-indicat, asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

Menționează și conținutul art. 28 alin. (1) Legea suscitată, care statuează că asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii.

Afirmă că în urma infracțiunii cauzate de către Marcela Jalbă i-a fost cauzat prejudiciu material, care urma a fi achitat de BNAA, fapt admis de către reprezentantul BNAA încă la ședințele de judecată de la Judecătoria Strășeni.

Susține că în urma unui calcul, concretizat a prejudiciului material suportat de el, probat prin acte confirmatoare în acest sens, avem suma de 75395,84 lei, suma ce urmează a fi achitate de BNAA în beneficiul lui.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 14, 514, 572 Cod civil, art. 85 alin. (1) lit. a), 166-167, 236 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule de a achita suma de 75395,84 lei cu titlu de despăgubire de asigurare.

Prin cererea de majorare a pretențiilor, Dumitru Buga, reprezentat de avocatul Constantin Bria a solicitat majorarea pretențiilor înaintate și anume, 75395,84 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, 13570,20 lei cu titlu de penalitate, 5000 lei - cheltuieli de asistență juridică și 9269,55 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 noiembrie 2014 a fost admisă parțial acțiunea, încasat de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule în beneficiul lui Dumitru Buga cu titlu de despăgubire de asigurare 41576,79 lei, cu titlu de penalitate de întârziere 7483,82 lei și cheltuieli de asistență juridică 3000 lei, iar în total 52060,61 lei, în rest, a fost respinsă acțiunea.

A fost încasat de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule în beneficiul statului taxa de stat 1471,82 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015 a fost respins apelul declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, admis apelul declarat de Dumitru Buga, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărârea prin care a fost admisă parțial acțiunea lui Dumitru Buga, încasat de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule în beneficiul lui Dumitru Buga suma de 58389,79 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 10510,20 lei penalitate de întârziere, suma de 6000 lei dobândă de întârziere și suma de 3000 lei cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 77899,99 lei, în rest a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

La 18 iunie 2015, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că luând în considerație circumstanțele de fapt ale speței, pentru soluționarea corectă a acesteia urmează a fi aplicată prevederea art. 25 Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, care statuează că în cazul vătămării corporale, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul scris dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător. În cazul prevăzut la alin. (1), despăgubirea de asigurare va include: diferența dintre veniturile nete ale persoanei vătămate și indemnizația primită din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical - pentru persoanele salariate, venitul mediu lunar net realizat din activități desfășurate la ultimul loc de lucru de persoana vătămată, probat cu documente justificative - pentru persoanele care nu au calitatea de salariat, o indemnizație nu mai mică decât coșul minim de consum - pentru persoanele păgubite aflate la data producerii accidentului de autovehicul în ultimul an de studii sau de calificare fără menținerea salariului, eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport al persoanei accidentate, de tratament, de spitalizare, de recuperare, de protejare, de alimentație specială, conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sunt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii, conform actelor normative în vigoare, cheltuielile real suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă, dacă prin certificat medical se recomandă acest lucru, dar nu mai puțin decât coșul minim de consum.

Afirmă că potrivit adeverinței cu nr. 10 din 11 septembrie 2009, se atestă că Dumitru Buga era angajat la SA „Ascom – Grup” și avea un salariu mediu calculat în mărime de 16600 lei.

Potrivit certificatului anexat se atestă că Dumitru Buga s-a aflat în concediu medical pentru perioada 20 februarie 2009 – 04 mai 2009, însă intimatul nu a prezentat nici la faza soluționării amiabile a cererii, nici în cadrul examinării litigiului în instanța de fond, act contabil ce atestă indemnizația primită (sau mărimea acesteia), din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical, pentru a putea calcula diferența dintre bugetului asigurărilor sociale de stat în conformitate cu condițiile indicate la art. 25 alin. (2) lit. a) Legea menționată.

Menționează că instanța de apel a încasat suma de 20086,88 lei, diferența de salariu, dar a omis în partea motivatoare să argumenteze de unde a apărut suma în cauză și care a fost calculul propriu-zis.

Indică că potrivit actului cu nr. 6 din 31 iulie 2009, eliberat de SRL „Corn V & V”, Centru medical de osteopatie, Dumitru Buga a urmat un tratament, pentru care a achitat suma de 16390 lei, însă ca dovadă a acestui fapt intimatul nu a prezentat niciun bon de plata, factura sau ordin de achitare, care ar dovedi

nemijlocit achitarea costului în mărimea solicitată a tratamentului nominalizat la instituția dată, această sumă rezultă expres dintr-un înscris indicații medicale, pe care apelantul l-a apreciat critic. Din acest considerent intimatul, la faza înaintării cererii a fost atenționat ca acesta să prezinte dovezile pertinente pentru ca suma dată să fie inclusă în despăgubirea de asigurare.

Susține că deși, legea specifică expres actele necesare care urmează a fi prezentate pentru solicitarea despăgubirii de asigurare, instanța de fond admite și include acesta sumă fără ca acestea să rezulte din acte contabile veridice.

De asemenea, la materialele cauzei au fost prezentate două înscrisuri din care rezultă procurarea unor haine de la Magazinul „Calina”, însă bonul de plată prin care s-a achitat suma de 3287 lei este eliberat la data de 03 ianuarie 2009, iar accidental rutier s-a produs la data de 19 februarie 2009, astfel aceste înscrisuri nu reflectă prejudiciul material pricinuit, deoarece au fost procurate înaintea producerii accidentului rutier, mai mult ca atât la materialele cauzei nu au fost prezentate acte ce ar dovedi că în momentul producerii impactului, intimatul era îmbrăcat anume în hainele pe care le-a procurat, din acest motiv consideră că suma dată nu poate fi inclusă în mărimea despăgubirii de asigurare.

Mai notează că au fost prezentate mai multe bonuri eliberate de serviciul taxi, în contextul acestora nu este menționat care este scopul călătoriei, prin urmare aceste bonuri nu întrunesc condițiile stipulate la art. 25 alin. (2) lit. d) Legea menționată.

Consideră că suma de 2200 lei, pentru serviciile ambulanței, încasată de instanța de fond, urmează a fi scoasă din mărimea despăgubirii de asigurare, deoarece în acest sens nu a fost prezentată nici o probă veridică, mai mult ca atât serviciile ambulanței în centrele medicale de stat sunt gratis.

Afirmă că instanța admite încasarea sumei de 3233,91 lei, necesară pentru procurarea medicamentelor care rezultă din bonurile de plată, însă majoritatea bonurilor de plată prezentate au un conținut șters, astfel este imposibil de dedus ce medicamente au fost procurate și dacă acestea au fost procurate pentru tratarea leziunilor primite, fiind vizibilă doar suma.

Prin urmare, instanța eronat a inclus suma dată în despăgubirea de asigurare, deoarece intimatul nu a prezentat dovezi pertinente în acest sens.

Remarcă că nu a refuzat achitarea integrală a despăgubirii pretinse de intimat, dar a atenționat intimatul prin răspunsul său ce acte urmează să prezinte pentru a putea calcula despăgubirea reală de asigurare care urma a fi achitată intimatului, însă ultimul nu s-a conformat nu a prezentat acte suplimentare, de aceea a fost în imposibilitate să stabilească mărimea despăgubirii de asigurare care urma să o achite.

Consideră că din acest considerent, speței nu urmează a fi aplicată prevederea art. 6 alin. (6) Legea nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006, deoarece recurentul nu a fost în întârziere din argumentele care reiese de mai sus, iar pretenția privind încasarea penalității în mărime de 7483,82 lei urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 21 aprilie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 136), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul

declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță